

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

Zagreb, 18. srpnja 2014.

Poslovni dnevnik

Oreškovićeve 6H/1
10000 Zagreb

gospodin Mislav Šimatović, glavni urednik

PREDMET: Reagiranje Državnog zavoda za statistiku u vezi s objavom članka „Državni statističari zagubili 200 tisuća ljudi“ i „DZS se preračunao, prikazao da je država u godinu dana zaposlila 43 tisuće osoba“ u Poslovnom dnevniku od 18. srpnja 2014.

Poštovani gospodine glavni uredniče,

obraćam Vam se u vezi s nekorektnim i netočnim navodima u člancima „Državni statističari zagubili 200 tisuća ljudi“ i „DZS se preračunao, prikazao da je država u godinu dana zaposlila 43 tisuće osoba“ koji su objavljeni u Poslovnom dnevniku 18. srpnja 2014. S obzirom na to da smatram kako u članku, usporedbom međusobno neusporedivih podataka, dovodite do pogrešnih zaključaka te na taj način ugrožavate objektivnost službene statistike, dužan sam reagirati u skladu s člankom 11. Zakona o službenoj statistici.

Državni zavod za statistiku objavio je 26. lipnja 2014., na službenim stranicama www.dzs.hr, Prve rezultate koji se odnose na radno sposobno stanovništvo prema aktivnosti i spolu, prema kojima podaci za prvo tromjesečje 2014. nisu u potpunosti usporedivi s podacima za prijašnja razdoblja zbog promjena u metodologiji obrade i provedbe Ankete o radnoj snazi. Riječ je o činjenici da su objavljeni podaci o radno sposobnom stanovništvu prema aktivnosti i spolu u prvom tromjesečju 2014., kao što je navedeno i u napomeni uz same podatke, usklađeni s Popisom stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine, dok su se, do objave Priopćenja „Aktivno stanovništvo u Republici Hrvatskoj u prvom tromjesečju 2014.“ 17. srpnja 2014., podaci za ranija tromjesečja (razdoblja) izračunavali na temelju Popisa 2001.

Kako bi podaci za prvo tromjesečje 2014. bili u potpunosti usporedivi s podacima za 2013., napravljena je revizija podataka za 2013. tako da su podaci usklađeni prema Popisu 2011. tzv. metodom kalibracije. Ako uzmemo u obzir činjenicu da je razlika između ukupnog broja stanovnika u Popisu 2001. i Popisu 2011. razmjerno velika te da iznosi 152 571 stanovnika, dolazimo do zaključka da je razlika u revidiranim podacima sasvim očekivana. Revidirani podaci za 2013. objavljeni su 17. srpnja 2014. u Priopćenju „Aktivno stanovništvo u Republici Hrvatskoj u prvom tromjesečju 2014.“

Ako želimo prikazati promjene stope aktivnosti odnosno broja aktivnog stanovništva u prvom tromjesečju 2014. u odnosu na 2013., potrebno je koristiti revidirane podatke objavljene u jučerašnjem Priopćenju, a ne podatke objavljene u Prvim rezultatima jer su takve usporedbe netočne. Samim time udio aktivnog stanovništva u posljednjem tromjesečju 2013. nije iznosio spomenutih 43,7 % nego 51,2%.

Porast broja aktivnog stanovništva u iznosu od 200 000, koji navodite u članku, dobiven je usporedbom međusobno neusporedivih podataka. S obzirom na to da je došlo do promjene okvira uzorka i metodologije Ankete, podatke prvog tromjesečja 2014., izračunane prema Popisu 2011., nikako nije moguće uspoređivati s podacima četvrtog tromjesečja 2013. izračunanog prema Popisu 2001. Korištenjem revidiranih podataka aktivnog stanovništva za ta dva tromjesečja dolazimo do višestruko manje razlike koja iznosi 27 000.

Nadalje, željeli bismo naglasiti kako se, prema novim revidiranim podacima, broj radno sposobnog stanovništva (15+) smanjio u prvom tromjesečju 2014. u odnosu na isto tromjesečje prošle godine, kao i u odnosu na podatke prvog tromjesečja 2013. izračunanog prema Popisu 2001. Porast stope aktivnosti očekivan je jer ona pokazuje udio radne snage u radno sposobnom stanovništvu. Ista situacija vrijedi i za povećanje stope zaposlenosti, koja je porasla s 40,6% na 42,4%.

Kako se radi o anketnom istraživanju, procjena za ukupnu populaciju najviše ovisi o ispitanicima koji su izabrani u slučajni uzorak, njihovom odgovoru na pojedina pitanja (na koja ne smijemo utjecati kako ne bi došlo do pristranih procjena) te težini koja je izračunana za svakog ispitanika posebno tijekom procesa utežavanja.

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

Ilica 3, 10000 Zagreb
Telefon: (+385 1) 4806-III, telefaks: (+385 1) 4817-666
www.dzs.hr, elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Budući da se kao kriterij stratifikacije populacije nije koristila pretežita djelatnost/sektor određenog područja Republike Hrvatske, već su se koristile samo županije, ne postoji nikakav utjecaj na osobe koje će biti izabrane u uzorak te što će one odgovoriti, pogotovo iz razloga što se uzorak izabire na slučajan način. S druge strane, težine određene osobe iz uzorka ovise o veličini stratuma (županije) kojem pripadaju, tako da su ispitanici koji imaju najviše težine upravo iz najvećih županija.

Naime, od oko 9 000 ispitanika koji su odgovorili na upitnik, u prvom tromjesečju 2014. u odnosu na isto tromjesečje 2013., bilo je oko 100 ispitanika više koji su se izjasnili da rade u državnom poduzeću, ustanovi ili organizaciji. Kako velika većina njih živi upravo u Gradu Zagrebu, koji je najnastanjenija županija, oni imaju i najviše težine te potenciraju broj zaposlenih osoba u javnom sektoru. S druge strane, od oko 9 000 ispitanika koji su odgovorili, njih više od 900 se izjasnilo da je zaposleno u javnom sektoru, što čini nešto više od 10% ukupnog uzorka te je stoga logično da je upravo taj sektor metodološki točnim izračunima ispao precijenjen.

Nadalje, vezano uz broj zaposlenih u područjima Nacionalne klasifikacije djelatnosti **O** Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, **P** Obrazovanje te **Q** Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, treba napomenuti kako su prema Anketi o radnoj snazi u tim područjima obuhvaćeni i oni zaposleni koji rade u privatnom sektoru (nije isključivo javni sektor), npr. privatni vrtići, škole stranih jezika, privatne poliklinike i sl. Drugim riječima, povećanje broja zaposlenih u tim područjima ne možemo vezati isključivo za javni sektor.

Sve navedeno objašnjava i podatak o smanjenoj stopi aktivnosti žena u dobi od 25 do 49 godina s 82% na 77,5% te blagi rast stope zaposlenosti s 64,5% na 66,3% koji je rezultat pada u broju radno sposobnog stanovništva. Isto tako, rast zaposlenosti kod žena tzv. fertilne dobi ovisi naravno i o njihovom odgovoru vezanom za status zaposlenosti pa je taj rast stope zaposlenosti rezultat slučajnog izbora više zaposlenih žena, nego što ih je bilo izabrano u prijašnjim tromjesečjima.

Budući da je 2014. došlo do potpune promjene metodologije, podaci prvog tromjesečja 2014. nisu usporedivi s podacima za 2013. koji su objavljeni prije Priopćenja „Aktivno stanovništvo u Republici Hrvatskoj u prvom tromjesečju 2014.“ 17. srpnja 2014. Iako smo i Anketu o radnoj snazi za 2013. revidirali prema Popisu 2011. kako bi donekle postigli usporedivost te dvije godine, ključna činjenica je da smo s 2014. prekinuli uzorak s rotirajućim panelima kojima smo kontinuirano pratili više tisuća istih ispitanika kroz tromjesečja kako bi postigli kontinuirane serije koje su usporedive i potrebne za longitudinalne analize. Prekidom spomenute rotacijske sheme, u 2014. smo krenuli s novom shemom te potpuno novim osobama uključenima u uzorak. Upravo te činjenice objašnjavaju povećanje od 53 000 zaposlenih u prvom tromjesečju 2014. u odnosu na prvo tromjesečje 2013.

Kako bismo unaprijedili okvir za uzorak i smanjili razlike u rezultatima istraživanja zbog prekida serija na najmanju moguću razinu, Državni zavod za statistiku intenzivno radi na uspostavi statističkog registra stanovništva u kojem će se za potrebe izrade uzorka popisni podaci nadopunjavati podacima iz administrativnih izvora. Državni zavod za statistiku će u budućnosti, kao i do sada, intenzivno nastojati unaprjeđivati kvalitetu podataka koje objavljuje.

Kako bismo spriječili netočne interpretacije rezultata ovog anketnog istraživanja, uz objavu podataka iz Ankete o radnoj snazi, objavili smo i priopćenje za javnost u kojem smo pokušali pojasniti razloge zbog kojih se podaci razlikuju od onih prethodno objavljenih. Žao nam je da ga prilikom pisanja članka niste uzeli u obzir, a također žalimo i što nas niste kontaktirali za dodatna pojašnjenja.

Molimo da, u skladu s odredbama Zakona o medijima, ovo reagiranje objavite u cijelosti u prvome sljedećem izdanju.

S poštovanjem,

RAVNATELJ
Marko Krištof